

його заробіток (дохід), і щодо яких таким платником аліментів не доведено джерело походження коштів для їх оплати. Тобто раніше суди зважали лише на офіційні заробітки (доходи) платників аліментів, тепер, якщо той із батьків або інших законних представників дитини, разом з яким проживає дитина, зможе довести, що дохід платника аліментів більше, ніж він показує (наприклад, їздить закордон, купує цінні речі, нерухомість, або навіть сплачує великі рахунки на послуги чи роботи), ці данні суд має враховувати про визначенні суми аліментів. Тож, виплати «в конверті» тепер важче приховати, бо йдеться не про зарплату, а про доходи, і мінімальні аліменти можуть вирости до кількох тисяч. Всі доходи, стосовно яких платник аліментів не доведе джерела їх надходження, все одно беруться до уваги при стягненні аліментів.

Законом збільшено час, за який можуть стягуватись аліменти за минулий період. Так, за ч. 2 ст. 191 СК України аліменти за минулий час можуть бути присуджені, якщо позивач подасть суду докази того, що він вживав заходів щодо одержання аліментів з відповідача, але не міг їх одержати у зв'язку з ухиленням останнього від їх сплати. У цьому разі суд може присудити аліменти за минулий час, але не більш як за десять років. Раніше це було лише 3 роки.

Закон захистив і платників аліментів від надмірних сум стягнення, встановивши верхню межу аліментів: за ч. 5 ст. 183 СК України це не більше десяти прожиткових мінімумів на дитину відповідного віку на кожну дитину. З 1 січня 2019 року це складає: для дітей до 6 років – 16260 гривень, для дітей від 6 до 18 років – 20270 гривень.

Встановлена певна рівновага сторін.

Отже, правове регулювання стягнення аліментів на дітей є достатньо розгалуженим. Порядок їх стягнення є складним процесом, що пов'язаний із багатьма питаннями.

Але проблема визначення розміру аліментів на дітей через існування одержання прихованих доходів зобов'язаними особами дещо вирішена.

Суди мають брати до уваги всі обставини справи, досліджуючи джерела прибутку особи (батька чи матері), з якої будуть стягуватись аліменти на дитину, враховувати наявність нерухомого майна, транспортного засобу, земельних ділянок, а також, що дуже важливо, зміну її сімейного стану, хронологію появи дітей, витрати, які здійснює відповідач, тобто реальний рівень його життя.

Але у справах про стягнення аліментів на дітей, як і в усьому сімейному праві, велике значення має моральний аспект, почуття, особисті стосунки між батьками дитини, між батьками і дітьми, тощо.

Бібліографічні посилання:

1. Конституція України: Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 24.01.2019).
2. Сімейний кодекс України: Закон України від 10 січня 2002 року // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14> (дата звернення: 24.01.2019).
3. Юридична енциклопедія: В 6 т. / редкол.: Ю. С. Шемшученко (відп. ред.) та ін. Київ, 1998. – Т.1: А-Г. 672 с.

Бондар Олександр Сергійович,
кандидат юридичних наук, старший викладач
кафедри цивільно-правових дисциплін
юридичного факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ЩОДО ПРОБЛЕМ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТРУДОВИХ ПРАВ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

Поліцейські як і всі громадяни України, мають право на належні, безпечні і здорові умови праці, на належну заробітну плату відповідно до Конституції України. Однак, на сьогодні існує проблематика правового регулювання трудових прав поліцейських. Тому дуже важливо розглянути проблеми правового регулювання трудових прав поліцейських. Аналізуючи наукову літературу,

а також доктринальні дослідження нажалі, на сьогодні немає комплексного розгляду даної проблематики.

Перед тим, як почати розглядати проблематику правового регулювання трудових прав поліцейських, треба визначити таку правову категорію, як правове регулювання. Більшість науковців схиляється до думки, що правове регулювання – це вплив права на суспільні відносини, що здійснюється через використання системи засобів, які мають юридичний характер та забезпечують упорядкування суспільних відносин. Досліджуючи проблеми правового регулювання цікаву наукову позицію висловлює М.Ю. Осипов, який розглядає правове регулювання як таку систему, яка утворює цілісну і структуровану за принципом ієрархії сукупність взаємопов'язаних і взаємодіючих між собою статичних та динамічних елементів, серед яких до перших належать об'єкт, предмет, принципи, цілі, метод, механізм; а до динамічних – регламентація процесів установалення норм права, базових правовідносин, норм договору, процесу реалізації прав і обов'язків суб'єкта права, правозастосування [1].

Як і всі громадяни України відповідно до ст. 43 Конституції України поліцейські мають право на належні, безпечні і здорові умови праці, на заробітну плату, не нижчу від визначеної законом [2]. Від належної реалізації трудових прав, залежить виконання ними своїх службових обов'язків щодо захисту життя, здоров'я, прав і свобод усіх громадян, а відтак і побудова в Україні демократичної, соціальної, правової держави де найвищою цінністю є людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканість і безпека. Тому є необхідність забезпечити належне правове регулювання трудових прав поліцейських, для забезпечення належної реалізації їх у практичній діяльності Національної поліції України. Основні положення щодо реалізації конституційного права працівників на охорону їх життя і здоров'я у процесі трудової діяльності, на належні, безпечні і здорові умови праці викладені у Законі України «Про охорону праці». Відповідно до ст. 2 цього Закону його дія поширюється на всіх юридичних та фізичних осіб, які відповідно до законодавства використовують найману працю, та на всіх працюючих [3].

Відповідно до ст. 3 Конституції України людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканість і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Можна сказати, що це положення спонукало законодавця передбачити у ст. 153 Кодексу законів про працю України, що «Працівник має право відмовитися від дорученої роботи, якщо створилася виробнича ситуація, небезпечна для його життя чи здоров'я або для людей, які його оточують» [4]. Для поліцейського ця норма є аж ніяк не доцільною з його службовими обов'язками він може захистити своє життя і здоров'я під час несення служби шляхом застосування заходів фізичного впливу, спеціальних засобів і вогнепальної зброї у випадках і в порядку, передбачених Законом України «Про Національну поліцію». Також щодо норм які регулюють питання тривалості робочого часу поліцейських, то відповідно до ст.ст. 50, 71 Кодексу законів про працю України вступають в правову колізію зі ст. 91 Закону України «Про Національну поліцію». Дана колізія пов'язана із специфічними умовами праці в Національній поліції України. Оскільки, неможливо передбачити нормований робочий день працівника поліції [4, 7].

Також, до проблем правового регулювання трудових прав поліцейських, доцільно віднести недосконалість правового регулювання пенсійного забезпечення поліцейських. В цілому, правова база пенсійного забезпечення поліцейських складається з двох основних нормативно-правових актів, а саме Закону України “Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб” [5] та Закону України “Про Національну поліцію” [6]. Перший закон регламентує правила та розміри застосування пенсійного забезпечення. Так, поліцейські можуть вийти на пенсію в разі досягнення ними на день звільнення зі служби 45-річного віку за наявності у них страхового стажу 25 років і більше, з яких не менше ніж 12 календарних років і 6 місяців становить військова служба або служба в Національній поліції України. Розміри пенсії за вислугу років залежать від отриманого поліцейським грошового забезпечення і виражаються у процентному відношенні до нього, зокрема при виході на пенсію розмір пенсії за вислугу 20 років становить 50 відсотків, а звільненим зі служби в поліції на підставі пунктів 2, 3 частини першої статті 77 Закону України «Про Національну поліцію» – 55 відсотків відповідних сум грошового забезпечення, а за кожний рік вислуги понад 20 років розмір пенсії збільшується на 3 відсотки відповідних сум грошового забезпечення, по-другому варіанту розмір пенсії за страховий стаж 25 років становить 50 відсотків, а за кожний повний рік стажу понад 25 років пенсія збільшується на 1 відсоток відповідних сум грошового забезпечення. Також слід відзначити, що ст.13 Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» встановила максимальний розмір пенсії за вислугу років. Так, за загальним правилом розмір пенсії для

поліцейських не може перевищувати 70 відсотків відповідних сум грошового забезпечення [5]. Слід зазначити, що стаття 102 Закон України «Про Національну поліцію», а як зазначалось вище це другий нормативно-правовий акт, який регламентує пенсійне забезпечення поліцейських чітко говорить що «Пенсійне забезпечення поліцейських та виплата одноразової грошової допомоги після звільнення їх зі служби в поліції здійснюються в порядку та на умовах, визначених Законом України "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб", тобто прямо відсилає до першого закону, а отже можна зробити висновок, що питання пенсійного забезпечення поліцейських фактично регулюються одним законом [6]. З приводу максимального розміру пенсії дуже вдало висловила О.Ю. Кісіль, яка зазначає, що несправедливим є обмеження максимального розміру пенсії, оскільки протягом життя людина працювала, піднімалася кар'єрними сходами, підвищувала свій соціальний статус та розраховувала на те, що чим вище буде її заробітна плата, тим більше буде і пенсія [7]. Тому, якщо Україна позиціонує себе соціальною та правовою державою, є необхідним норму про максимальний розмір пенсії за вислугу років видалити зі ст. 13 Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб».

У зв'язку з останніми подіями в нашій країні, хотілось би звернути увагу на норму, яка передбачена у Законі України «Про Національну поліцію», а саме відповідно до ч. 5 ст. 61 даного закону, поліцейські не можуть організовувати страйки та брати участь у страйках. На нашу думку, дана норма є антидемократичною. Оскільки, аналізуючи сучасний стан правового регулювання трудових прав поліцейських в Європейських країнах, поліцейські в багатьох країнах мають право проводити страйки і за це не несуть жодної відповідальності, на відміну від нашої держави.

Отже, підводячи підсумок розгляду проблем правового регулювання трудових прав поліцейських, слід відмітити, що важливість належного правового регулювання різноманітних суспільних відносин як вірно відмічає С.В. Лазюк, складно переоцінити [8]. Проаналізувавши наукову літературу, а також доктринальні дослідження, ми розглянули певні проблемні питання стосовно правового регулювання трудових прав поліцейських. На основі цього, пропонуємо наступну концепцію поліпшення правового регулювання трудових прав поліцейських, а саме: внести зміни, до Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб», а саме, видалити зі ст. 13 норму про максимальний розмір пенсії за вислугу років; у зв'язку із сучасним станом правового регулювання, а саме відсутністю на нашу думку належного механізму реалізації трудових прав, створити Положення, яке буде за своїм змістом покликане забезпечити ефективну реалізацію трудових прав поліцейських. А також, внести зміни до Закону України «Про Національну поліцію», а саме, до ч.5 Ст. 61, та дозволити поліцейським як засіб захисту своїх трудових прав проводити страйки. Оскільки як показую досвід Європейських країн, даний засіб є одним із найефективніших і застосовується в Європейських країнах. Тому вбачаємо за необхідне здійснити дані зміни у правове регулювання трудових прав поліцейських.

Бібліографічні посилання:

1. Осипов М.Ю. Правовое регулирование как динамическая система / М.Ю. Осипов // Право и политика. – 2006. – № 11. – С. 56–57.
2. Конституція України / Відомості Верховної Ради України, 1996, №30, ст.141 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/254к/96-вр>
3. Закон України «Про охорону праці»/Відомості Верховної Ради України, 1992, №49, ст. 668 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2694-12>
4. Кодекс законів про працю / Відомості Верховної Ради України, 1971, №50, ст. 375. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/322-08/page>
5. Закон України "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб" / Відомості Верховної Ради України, 1992, №29, ст. 399 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2262-12>
6. Закон України "Про національну поліцію" / Відомості Верховної Ради України, 2015, №40-41, ст. 379 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/580-19>
7. Кісіль О.Ю. Деякі проблеми правової регламентації соціального забезпечення поліцейських в Україні. – 2016 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123>
8. Лазюк С.В. Правове регулювання державного мита в Україні/ Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/AFTOREF/Lazyk_2014.pdf